

Що нам дав 2009-й у сфері міжнародного права?

Володимир БУТКЕВИЧ,
доктор юридичних наук,
професор

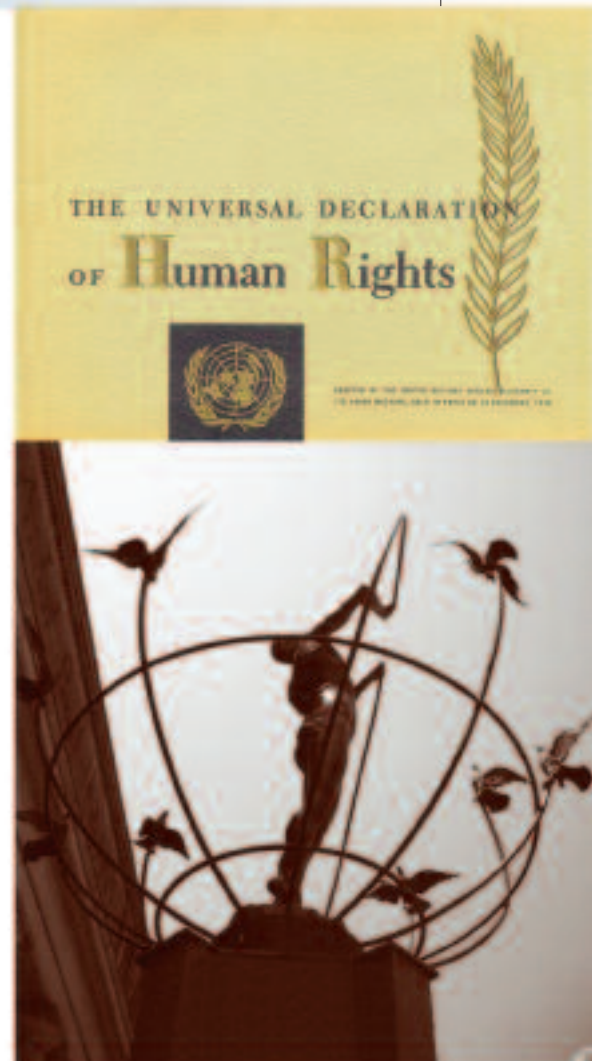
Кінець кожного року має бути не так періодом підсумовування успіхів, як акцентування уваги на недоліках. Потрібно знати, де ти спіткнувся й вчасно зробити продуманий висновок. Не одне століття наш народ був під татаро-монгольським гнітом, а тому не дивно, що ми запозичили у них багато негативних звичаїв. Шкода, що на позитивні речі не звертали уваги. А був у них і такий звичай: звітувати перед народом, що правитель зробив поганого, щоб він чи його наступники цього більше не повторили. Ось що сказав про себе наступник Чінгісхана монгольський великий хан Угедей: «Піднявшись на батьківський великий престол, ось що я зробив після діянь хана-батька. Я остаточно завоював ліхудський народ (Гінське царство) – це, по-перше. По-друге, я заснував поштові станції. По-третє, я наказав викопати криниці в безводних землях, чим надав народу воду і корм, і, нарешті, я встановив повний спокій і благоденство для всієї держави. Отже, я додав чотири свої справи до діянь свого батька. А ось і гріхи мої. Будучи піднесений на батьківський великий престол і взявши на плечі свої весь державний тягар, буваю я здоланий темним вином. Це моя перша провина. А друга провина моя впливає із захопленнь за намовлянням безпутних жінок і дівок з улусу дяді Отчигіна. Не гідними імператора є незаконні упущення й пороки. Визнаю свою вину в тому, що через дурну помсту загубив людину, яка перед очима хана-батька випереджала всіх у ревному виконанні Правди-Торе. Нарешті, є ще вина. Через жадібність, щоб звірі не перебїгали до моїх братів, щоб створити для них перепони, я наказав будувати глинобитні стіни, за що вислуховував докори від братів». Не варто говорити, що жоден із цих прорахунків Угедея його наступник не міг повторити, оскільки його чекало суворе покарання.

Щоб не порушувати паритету, наш глава держави, очевидно, мав

би визнати: його вина в тому, що, виступаючи після обрання Президентом України на засіданні Парламентської асамблеї Ради Європи, він занадто багато наобіцяв (навіть те, що вже наступного року виступатиме англійською мовою). Нічого з обіцяного він не виконав, а тому й не поїхав до Страсбурга. Відсоток визнання України винною у порушенні прав людини в Європейському суді з прав людини істотно зріс за його президентської каденції. Вперше в історії свого членства в цій організації Україна (єдина серед усіх держав – членів Ради Європи) не змогла вирішити питання з обранням судді до цього суду, чим викликала здивування у партнерів по співробітництву.

Очевидно, вину слід вбачати й у тому, що ми без належної наукової, документальної підготовки та, ігноруючи попередження фахівців, звернулися до Міжнародного суду ООН (з приводу статусу о. Зміїний), а тепер кидаємо всі пропагандистські зусилля на те, щоб довести, що наш програв слід розуміти як перемогу. Хоч ми і втратили нафтоносний континентальний шельф, але зате на Заході тепер мають за рішенням цього суду Зміїний називати островом, а не скелею.

Безперечно, вина лежить на Президенті, що він порушив святу й болючу для народу проблему геноциду тридцятих років і, не знаючи, що далі робити (справа була, фактично, програна навіть в ООН), спихнув її на подальшу тяганину в правоохоронних органах. У науці існує таке правило: коли хтось обирає тему дослідження (кандидатську чи докторську) і не справляється з нею, йому закривають дорогу в науку (хоча б за те, що тему зіпсував і не дав змоги іншим захиститися з неї). Голодомор і сьогодні болить нашому народові. Як можна було перетворювати цю тему в легковажну пропагандистську акцію? І скільки тепер потрібно буде каденцій наступників теперішнього Президента, щоб це питання було сприйнято світовою гро-

мадськістю і вирішено як того заслуговує український народ?

Не можна не вбачати вини Президента України і в тому, що він занадто легковажно взявся за перегляд Конституції України (це вже зі сфери національного права). І тут біда навіть не в тому, що Основний Закон не був прийнятий за його каденції. Виходячи зі змісту запропонованого проекту, це навіть благо для народу. Прикро, що Президент України зробив і свій внесок у зневажливе ставлення державних посадовців до Конституції держави, яку він зобов'язувався захищати. Спроби виправдатися на кшталт «мені не дали можливості», «мені заважали» не спрацюють. Не треба братися за справу, яку не потягнеш.